

YEREL YÖNETİMLERİN YAPTIRDIĞI SPOR PARKLARIYLA İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (MERSİN ÖRNEĞİ)

THE PROBLEMS AND RESOLUTION ADVISORY RELATED THE SPORTS PARKS BUILT BY THE LOCAL GOVERNMENT (MERSIN EXAMPLE)

¹Cansın KÜLEKÇİ TATLI ²Mehmet GÜNDOĞDU

¹Pakize Kokulu Anadolu Lisesi, Mersin

²Mersin Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Alman Dili Bölümü, Mersin

*e-mail: cansintatli@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Mersin ilinde yerel yönetimler tarafından yapılan spor parkları ile ilgili sorunları belirlemek ve söz konusu sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunmaktır. Araştırmaya Mersin ilinde yerel yönetimler tarafından oluşturulan spor parklarını kullanan 166 kişi katılmıştır. Katılımcıların kişisel özelliklerini ve spor parkları ile ilgili düşüncelerini belirlemek için 6 demografi ve 22 kapalı uçlu soru olmak üzere toplam 28 sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 11.0 programında frekans analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda spor parklarını kullanan bireylerin orta ve üzeri yaş grubunda bulunan kadınlardan oluştuğu, mesleki özelliklerine göre ele alındığı zaman parkları en fazla ev hanımlarının kullandığı tespit edilmiştir. Spor parklarının en fazla kullanılma nedenlerinin başında sağlıklı bir yaşama sahip olma ve kilo kontrolünün geldiği tespit edilmiştir. Spor parklarının tercih edilmesinde en fazla açık havada spor yapma ve parkların ücretsiz olması gibi unsurların geldiği bulunmuştur. Bunun yanında katılımcı görüşlerine göre uygulanan egzersiz türleri, parkların sağlık açısından yeterlilikleri, parklardan yararlanan kişilerin oranları hakkında çeşitli bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yerel yönetimler, spor, spor parkları

ABSTRACT

Aim of this study is to identify the problems related to sports parks built by local authorities in Mersin province and suggest solutions related to those problems. 166 participants who regularly used the sports parks built by local authorities in Mersin province participated in the study. A questionnaire that consisted of 28 questions 6 of which were demographic and 22 were close-ended questions was applied to the participants. Frequency analyses were used at SPSS 11.0 program to analyze the data of the study. Results of the study revealed that the users of these parks were women at middle or above-middle age, and as for their professional characteristics, housewives were the most frequent job group that used sports parks. The main reasons for using sports parks were pursuing a healthy life and weight control. It was also found out that the main reason for people to prefer sports parks was doing sports in open air and their being free of charge. Furthermore, some other findings on exercise types in these parks, their being sufficient in terms of health, and the rate of people benefitting from these parks were also obtained.

Key words: Local authorities, sports, sports parks

JEL CODE: L83, I18

GİRİŞ

Günümüzde spor; ekonomik, toplumsal, politik ve kültürel olmak üzere pek çok olgu ile beraber anılmaktadır. İnsanların ergenlik öncesi ve sonrası dönemlerde düzenli olarak katıldıkları spor etkinlikleri sağlıklı bir fiziki yapının gelişmesine yardımcı olurken, insanların ruhsal gelişimlerini de desteklemektedir. Gelecek yıllarda toplumda sorumluluk sahibi olacak yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesinde, bireyler arası iyi ilişkilerin kurulmasında ve söz

* Bu çalışma 2013 yılında Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda sunulan "Yerel Yönetimlerin Yaptığı Spor Parklarıyla İlgili Sorunlar Ve Çözüm Önerileri (Mersin Örneği)" başlıklı tez çalışmasından türetilmiştir.

konusu ilişkilerin devam ettirilmesinde çocukluktan başlayan spor yaşamı büyük önem taşımaktadır (Yazarer ve ark., 2004).

Spor amaçlı yapılan hareketler belirli bir düzen içerisinde ve mücadele ruhu ile yapılmalıdır. Bu bağlamda spor; insanların mücadele etmek, yarışmak, eğlenceli vakit geçirmek ve sağlıklı yaşama kavuşabilmek için belirli kurallar çerçevesinde maksatlı, bilinçli hareketlerin bütünüdür (Ramazanoğlu ve ark., 2005). Ayrıca spor, grup çalışmalarını, karşılıklı dayanışmanın oluşturulmasını ve toplum üyeliğinin kazanılmasını sağlayan önemli bir sosyalleşme aracıdır. Spor faaliyetleri bir takım fiziksel aktiviteler bütünü olmasının yanında, insanlara birer kişisel ve sosyal kimlik hissi ve grup üyeliği duygusu vermesi ile bireyin sosyalleşmesine yardımcı olan özel bir alandır (Aksoy, Bakış & Ünveren, 2012).

Yerel yönetimler, pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de halka en yakın kuruluşlardır. Toplumsal yaşamda, yerel yönetimler için halkın güven ve desteğini kazanmak öteki kamu kuruluşlarından daha fazla önem taşımaktadır. Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak yerel yönetimler için önemlidir. Halkın bu beklentilerini karşılamak içinde spor, yerel yönetimler için vazgeçilmez unsurlardan biridir (Çoban & Devecioğlu, 2006).

İnsanların rekreasyon ve spor amaçlı tercih ettikleri yerlerin başında yerel yönetimler tarafından oluşturulmuş olan parklar gelmektedir (Şimşek ve ark., 2011). Söz konusu parklar yerel yönetimlerin denetiminde yapılmakla beraber, parklar ile ilgili her türlü sorumluluk yerel yönetimlerin bünyesinde bulunan park ve bahçeler müdürlükleridir (Zengin & Öztaş, 2008). Özellikle günümüzde yerel yönetimlerin spor ve rekreasyon etkinlikleri için oluşturdukları parklara çeşitli egzersiz aletleri de yerleştirdikleri görülmektedir. ancak parklara yerleştirilen kondisyon aletlerinin kullanım, bakım ve onarımları ile ilgili çeşitli sorunların olduğu bilinmektedir (Ertaş, 2006). Yapılan bu çalışmada yerel yönetimler tarafından oluşturulan söz konusu spor ve rekreasyon parkları ile ilgili sorunların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni Mersin büyükşehir belediyesine bağlı belediyelerin yaptırdığı spor parklarına egzersiz yapmaya gelen kişilerden oluşmaktadır. Örneklem grubu ise kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile belirlenmiş 166 kişiden oluşmuştur. Örneklem grubu, anketlerin uygulanması sırasında herhangi bir özel durum göz önünde bulundurulmadan, bağımsız değişken tespitine gidilmeden ulaşılabilen katılımcı sayısı yaklaşımı ile belirlenmiştir.

Veri Toplama Materyali

Araştırma veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Kullanılan ankette 6 demografik soru (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, aylık gelir) ve 22 kapalı uçlu soru (evet-hayır, hiç-bazen-her zaman) olmak üzere toplam 28 soru bulunmaktadır. Anket sorularının anlaşılabilirliği bakımından 30 katılımcıya, 15 gün ara ile ön test uygulaması yapılmıştır ve problemleri görülen sorular tekrar düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veri toplama işlemi kapsamında Mersin’de spor parklarında spor yapmaya gelmiş insanlarla bire bir görüşülerek, araştırmayla ilgili bilgi verdikten sonra, araştırmaya katılmak isteyen gönüllü adaylara anketler uygulanmıştır.

İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 11.0 programında frekans analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların bazı demografik özelliklerine ve parkları kullanma amaçlarına göre dağılımları

Bağımlı değişkenler	Bağımsız değişkenler	f	%
Cinsiyet	Kadın	90	54,2
	Erkek	76	45,8
Yaş	18-20 yaş	20	12,0
	21-30 yaş	38	22,9
	31-40 yaş	34	20,5
	41-50 yaş	33	19,9
	50+ yaş	41	24,7
Meslek	Ev hanımı	44	26,5
	İşsiz	11	6,6
	Memur	16	9,6
	İşçi	9	5,4
	Özel Sektör	18	10,8
	Serbest meslek	9	5,4
	Öğrenci	36	21,7
	Emekli	23	13,9
Eğitim durumu	Okur-yazar	3	1,8
	İlkokul	19	11,4
	Ortaokul	30	18,1
	Lise	48	28,9
	Üniversite ve üstü	66	39,8
Medeni durum	Evli	96	57,8
	Bekâr	61	36,7
	Boşanmış	5	3,0
	Dul	4	2,4
Spor parklarını kullanma amaçları	Sağlıklı bir yaşam sürmek	105	65,7
	Kilo kontrolü sağlamak	25	15,1
	Spor yaparak zihnini sağlam tutmak	8	4,8
	Sosyal çevresini genişletmek	8	4,8
	Boş zamanları değerlendirmek	13	7,8
	Vücut kaslarını geliştirmek	3	1,8

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan bireylerinin büyük bir bölümünün kadın (%54,2) olduğu, yaş gruplarına göre değerlendirildiği zaman en fazla 50+ yaş grubundaki bireylerin parkları spor amaçlı kullandıkları, mesleki açıdan ele alındığı zaman parkları spor amaçlı en fazla ev hanımlarının kullandığı (%26,5), bunun yanında katılımcıların büyük bir bölümünün üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahip (%39,8) olduğu, yine katılımcıların büyük bir bölümünün evli (%57,8) olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların rekreasyon ve spor amaçlı yapılan parkları kullanma amaçlarının başında sağlıklı bir yaşa sürme (%65,7) düşüncesinin geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların parkları tercih etme nedenleri

Parkların tercih edilme nedenleri	f	%
Ücretsiz olduğu için	48	29,5
Açık havada spor yapmak için	81	48,5
Spor salonlarının ücretleri yüksek olduğu için	11	6,6
Spor salonlarının ortam ve hijyen sıkıntısı olduğu için	1	0,6
Evine yakın olduğu için	20	12
Ben spor yaparken çocuğum parkta oynayabiliyor	4	2,4
Toplam	166	100

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün (%48,5) parkları tercih etme nedenlerinin başında açık havada spor yapma amacının geldiği tespit edilmiştir. Bu nedeni sırasıyla parkların ücretsiz olmasının (%29,5), parkların katılımcıların evlerine yakın olmasının (%12), spor salonlarının ücretlerinin yüksek olmasının (%6,6), katılımcılar spor yaparken çocuklarının da parklarda oynayabilmelerinin (%2,4), spor salonlarının ücretlerinin yüksek olmasının (%0,6) geldiği belirlenmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların parklarda spor yapmadan önce sağlık kontrollerinden geçme ve ısınma yapma düzeyleri

	f	%
Sağlık kontrolünden Evet	32	19,3
geçme Hayır	134	80,7
Çalışmalardan önce Her zaman yapıyorum	72	43,4
ısınma yapma Bazen yapıyorum	67	40,4
durumu Hiç yapmıyorum	27	16,3

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün parklardaki spor aktivitelerine katılmadan önce sağlık kontrolünden geçmedikleri (%80,7) tespit edilmiştir. Bunun yanında katılımcıların %43,4'ünün çalışmalardan önce her zaman ısınma çalışması yaptıkları, buna karşılık katılımcıların %40,4'ünün ara sıra ısınma çalışması yaptıkları, %16,3'ünün ise hiç ısınma çalışması yapmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların spor uzmanı gözetiminde spor yapma ve çalışmalarda spor kıyafeti kullanma düzeyleri

	f	%	
Spor uzmanı gözetiminde çalışma düzeyi	Evet	7	4,2
	Hayır	159	95,8
Çalışmalarda spor kıyafeti kullanma düzeyi	Her zaman	120	72,3
	Ara sıra	46	27,7

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün herhangi bir spor uzmanı gözetiminde çalışmadıkları (%95,8), bunun yanında katılımcıların %72,3'lük bir kesiminin spor etkinliklerinden önce ısınma çalışması yapmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların spor aletlerinin üzerinde kullanım biçimlerinin yazması ve aletlerin hangi kas gruplarını çalıştırdığına ilişkin düşünceleri

		f	%
Spor aletlerinin üzerinde kullanım biçimleri yazıyor mu?	Evet	31	18,7
	Hayır	135	81,3
	İyi biliyorum	22	13,3
Hangi aletin hangi kas grubunu çalıştırdığını biliyor musunuz?	Biraz biliyorum	112	67,3
	Hiç bilmiyorum	32	19,3

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümü (%81,3) parklardaki spor aletlerinin üzerinde aletlerin kullanım biçimleri ile ilgili yeterli bilgi yazmadığını belirtmişlerdir. Bunun yanında katılımcıların büyük bir bölümünün hangi aletlerin hangi kas gruplarını çalıştırdığını biraz bildikleri (%67,3), buna karşılık katılımcıların %13,3'ünün aletlerin kullanımını iyi düzeyde bildikleri, %19,3'ünün ise aletlerin kullanımlarını hiç bilmedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 6. Parkların spor amaçlı kullanımlarında görülen bazı sorunlara ilişkin katılımcı görüşleri

		f	%
Parklarda spor kıyafetsiz aletleri kullanan kişiler gördünüz mü?	Hiç görmedim	7	4,2
	Ara sıra gördüm	67	40,4
	Her zaman gördüm	92	55,4
Kalabalıktan dolayı parklarda spor aletlerini kullanamadığınız zamanlar oldu mu?	Hiç yaşamadım	16	9,6
	Ara sıra yaşadım	118	71,1
	Çok yaşadım	32	19,3
Spor çalışmalarını yapılan parklardaki dinlenme ve bekleme yerlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	21	12,7
	Hayır	145	87,3
Spor parklarının yakınlarında olası sağlık sorunları için sağlık ocağı, ambulans ve doktor bulunuyor mu?	Evet	40	24,1
	Hayır	126	75,9
Spor parklarındaki spor aletlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	48	28,9
	Hayır	118	71,1
Spor parklarının amacına uygun hizmet verdiğine inanıyor musunuz?	Çok inanıyorum	35	21,1
	Biraz inanıyorum	97	58,4
	Hiç inanmıyorum	34	20,5

Tablo 6'ya göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun parklarda spor kıyafeti olmayan kişilerin spor aletlerini kullandıklarını belirttikleri (%55,4), katılımcıların bazı zamanlarda aşırı yoğunluktan ara sıra kondisyon aletlerini kullanamadıkları (%71,1), spor parklarının yakınlarındaki dinlenme ve bekleme yerlerinin yetersiz olduğunu düşündükleri (%87,3), spor parklarının yakınlarında olası sağlık risklerinde müdahale edecek olan sağlık ocağı, doktor ve ambulans bulunmadığını düşündükleri (%75,9), parklarda bulunan aletlerin sayılarının yetersiz olduğunu ifade ettikleri (%71,1) ve parkların amacına uygun hizmetleri kısmen verdiğini düşündükleri (%58,4) tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonunda, spor amaçlı parkları en fazla kadınların kullandıkları, yaş ortalaması açısından en fazla 50 yaş ve üzeri bireylerin spor amaçlı olarak parklara geldikleri, mesleki açıdan değerlendirildiği zaman ise spor amaçlı parklara en fazla gelenlerin ev hanımları olduğu tespit edilmiştir. Bulgu, Arıtan & Aşçı'ya (2007) göre; kadınların fiziksel etkinliğe katılmalarına yönelik son yıllarda yeni fırsatların yaratılması, kadın hareketinin etkisi, kadınlara yönelik sağlık ve fiziksel uygunluk hareketlerinin artmasıyla birlikte kadınların fiziksel aktiviteye katılımında önemli artışlar meydana gelmiştir. Bu araştırma sonuçları bizim çalışma bulgularımızı destekler niteliktedir. Toplum sağlığının geliştirilmesi için spor parklarına toplumun her kesiminden vatandaşın yönlendirilmesi oldukça önemlidir. Dolayısıyla başta yerel yönetimler olmak üzere toplumun tüm kesimini spor parklarına yönlendirmeyi amaçlayan politikalara ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan bireylerin spor amaçlı olarak parkları kullanma nedenlerinin başında sırasıyla sağlıklı bir yaşam kazanma ve kilo kontrolü sağlama amaçlarının geldiği belirlenmiştir. Düzenli olarak yapılan spor ve fiziksel aktivite çalışmalarının kilo kontrolü sağlama ve sağlıklı bir yaşam tarzına sahip olma konusunda büyük bir öneme sahip olduğu bilinmektedir (Donnelly ve ark., 2000; Bize, Johnson & Plotnikoff, 2007; Brown ve ark., 2003). Bu bağlamda yerel yönetimlerin daha fazla sayıda vatandaşın spora yönelmesi için şehir içerisindeki spor parklarının sayılarını arttırmaları, bunun yanında mevcut parkların yer ve ekipman olarak genişletilmelerini sağlamak toplum sağlığının yükselmesi açısından oldukça önemlidir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümü açık havada spor yapma imkânı sağladığı için spor amaçlı yapılan parklara geldiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında parkların ücretsiz olmalarının ve katılımcıların evlerine yakın olmalarının da katılımcıların parklara yönelme nedenlerinin başlarında geldiği belirlenmiştir. Araştırma bulgularımızı destekleyen benzer bir çalışmada, açık alan ve parklarda sunulan egzersiz imkânlarının genel olarak ücretsiz olmalarından dolayı insanlara sosyal faydalar sağladığı belirtilmiştir (Şimşek ve ark., 2011). Günümüzde şehirlerdeki çarpık kentleşmeye bağlı olarak yeşil alanların azaldığı bilinmektedir. Ancak şehirlerinin sosyal ve ekonomik özellikler hangi türde olursa olsun, şehirlerin içerisinde halkın eğlenme, dinlenme ve rekreasyonel faaliyetlerine katılacakları yerler olmalıdır (Gül & Küçük, 2001). Yerel yönetimler tarafından yapılan iyi planlanmış spor alanlarının şehirlerin nefes almasına yardımcı olduğu bilinmektedir. Bunun yanında çocuk ve gençlerin spor yaparak sağlıklı yetişmeleri ve yetişkinlerin günlük sıkıntılardan kurtulup rahat bir ortamda spor yapmaları için yerel yönetimler tarafından oluşturulmuş spor parklarına gereksinim vardır (Sivrikaya, 2000).

Araştırmanın sonunda katılımcıların büyük bir bölümünün spor amaçlı parklarda yaptıkları çalışmalardan önce sağlık kontrollerinden geçmedikleri, bunun yanında katılımcıların spor aktivitelerini uzman gözetiminde yapmadıkları tespit edilmiştir. Bu bulgu, araştırmaya katılan bireylerin sporu bilinçli olarak yapmadıklarını göstermektedir. Özellikle belirli bir yaş döneminde bulunan bireylerin sağlık kontrolü yaptırmanın ötesinde doktor kontrolünde çalışmalarını gerektirecek durumlarda orta çıkabilir (Şimşek ve ark., 2007). Bunun yanında profesyonel amaçlı spor yapanlarda olduğu gibi sağlıklı yaşam için spor yapan bireylerin de spora katılım öncesi genel sağlık kontrollerinden geçmeleri gerekmektedir. Böylece kişinin düzenli olarak spor yapmasına engel durumların olup olmadığı belirlenebilir. Ayrıca spor yapmaya engel olan durumların spora katılım öncesi tedavi edilebilmesi için de spora katılım

öncesi sağlık değerlendirmesi oldukça önemlidir (Ülkar, 2011). Bu kapsamda yerel yönetimler tarafından yapılan spor parklarında spor yapan bireylerin spora katılım öncesi sağlık kontrollerinden geçmeleri için gerekli tedbirler alınmalıdır. Aksi takdirde halkın sağlığını koruma ve geliştirme için oluşturulan parklar halkın sağlığını tehdit eden bir yapıya bürünebilir. Benzer şekilde katılımcıların herhangi bir sağlık uzmanı kontrolünde çalışmamaları, spor aktiviteleri esnasında ortaya çıkabilecek istenmeyen sağlık problemlerini ortaya çıkarabilir.

Araştırmaya katılan bireylerin genel olarak çalışmalardan önce ısınma egzersizleri yaptıkları belirlenmiştir. Bunun yanında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun çalışmalarda spor kıyafetleri kullandıkları tespit edilmiştir. Spor amaçlı parklara gelen bireylerin genellikle sedanter bireylerden oluştuğunu göz önünde bulundurduğumuz zaman, söz konusu parklarda spor yapan bireylerin ısınma alışkanlıklarının yetersiz olması beklenebilir. Şimsek ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan benzer bir çalışmada, spor parklarına giden bireylerin çok büyük bir bölümünün ısınma egzersizleri yapmadıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda bizim çalışmamıza katılan bireylerin aktivite öncesi ısınma ve spor kıyafeti kullanma konusunda daha bilinçli olduklarını söyleyebiliriz.

Isınma egzersizleri spor aktivitelerine katılım sürecinde oldukça önemlidir. Bu bağlamda araştırmaya katılanların ısınma alışkanlıklarının genel olarak yüksek olmasının, yaptıkları çalışmalardan en iyi verimi elde etmelerine katkı sağlamalarına yardımcı olacağını söyleyebiliriz. Çünkü uygun ısınma yöntemlerinin kullanılması, fiziksel aktivite öncesinde kasların aktiviteye hazır hale gelmesine katkı sağlamaktadır (Gelen, 2008). Uygun olarak yapılan ısınma egzersizleri, yüklenme esnasında bazı motorik özelliklerin daha iyi kullanılmasına katkı sağlamaktadır (Çolak & Çetin, 2010). Bunun yanında ısınma egzersizleri aktivite esnasında performansın artmasına ve en önemlisi aktivite esnasında sakatlanma riskinin en aza indirilmesinde oldukça önemli fonksiyonlara sahiptir (Arslan, Gökhan & Aysan, 2011).

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün aletlerin hangi kas gruplarını çalıştırdığını tam olarak bilmedikleri, bunun yanında parklarda yer alan aletlerin üzerinde genellikle aletlerin kullanımları ile ilgili bilgilerin yazmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların aletlerin hangi kas gruplarını çalıştırdıklarını bilmemelerinin birçok farklı nedeni olabilir. Ancak söz konusu nedenlerin başında kuşkusuz aletlerin üzerinde kullanımları ile ilgili bilgilerin yer almamasının yattığı düşünülebilir. Parkları kullanan bireylerin aletlerin kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları çalışmalar esnasında çeşitli sağlık sorunlarının oluşmasına neden olabilir. Dolayısıyla yerel yönetimlerin söz konusu aletlerin kullanımları ile ilgili gerekli bilgileri aletlerin üzerine ayrıntılı olarak yazmaları gerekmektedir. Ayrıca aletlerin kullanımı konusunda uzman olan kişilerin de belirli aralıklarda parklara gelen vatandaşlara aletlerin kullanım şekilleri ile ilgili bilgiler vermeleri de faydalı olabilir.

Araştırmaya katılan bireylerin görüşleri göz önünde bulundurulduğu zaman, spor parklarında en fazla karşılaşılan sorunların başında parklarda spor kıyafetsiz bireylerin aletleri kullanmaları, bazı kalabalık durumlarda aletlerin herkesin yeterli düzeyde kullanamaması, parklarda dinlenme ve bekleme amaçlı yerlerin yetersiz olması, sağlık sorunlarına yönelik risklere karşı sağlık ocağı, doktor ve ambulans gibi sağlık birimlerinin parklara yakın yerlerde bulunmaması, spor aletlerinin yetersiz olması ve parkların amaçlarına uygun olarak hizmet vermemesinin geldiği tespit edilmiştir.

Spor ve rekreasyon etkinliklerinin yanında parkların eğlenme ve dinlenme fonksiyonlarının da olduğu bilinmektedir (Onsekiz & Emür, 2008). Bu kapsamda spor ve rekreasyon amaçlı

parkların tasarımında spor bilim adamlarından yardım istenilmesi oldukça önemlidir (Şimşek ve ark., 2011).

Belediyelerin halka yönelik spor hizmetlerinin başında sporu halkın tabanına yayma ve geniş kitlelere ulaştırma görevi vardır (Doğu, Kardaş & Atalı, 2013). Bu bağlamda spor parklarında bulunan aletlerin sayılarının artırılmasının yanında, spor parklarının sayılarının da artırılması gerekmektedir. Çünkü söz konusu parklara evleri uzak olan bireylerin düzenli olarak gitmelerinde bazı sorunlar yaşanabilir. Bunların en aza indirilmesi için herkesin rahat bir biçimde ulaşacağı ve evlerinin yakınlarında tesis edilen parklara gereksinim vardır.

Kamu hizmetlerinin büyük bir bölümünün yerel yönetimler tarafından yapıldığı, söz konusu hizmetlerin içerisinde spora yönelik yatırımların da olması gerektiği bilinmektedir. Burada önemli olan konu yerel yönetimlerin halka hizmet amaçlı uyguladığı spor faaliyetlerini halkın istek ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak yapması gerektiğidir (Ekinci, 2012). Bu kapsamda araştırmamızda tespit edilen spor parklarında bekleme ve dinlenme yerlerinin yetersiz olmasının, bunun yanında parklarda bulunan aletlerin ihtiyacı karşılayamamasının halkın söz konusu spor alanlarındaki ihtiyaç ve beklentilerini olumsuz yönde etkileyebileceğini söyleyebiliriz. Timur ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan benzer bir araştırmada, spor amaçlı park ve açık alan tesislerinin yapımının halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun yapılmadığı belirtilmiştir. Aynı zamanda açık alan spor tesislerinin sayısal olarak yetersiz olduğu, bazı mahalli bölgelere birden fazla spor alanı düşerken, bazı mahalli bölgelerde herhangi bir spor alanı olmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırma sonuçlarını destekleyen benzer bir çalışmada, belediyelerin halka spor hizmeti verme konusunda yetersiz yönlerinin bulunduğu ifade edilmiştir (Sivrikaya, 2000).

Sonuç olarak, yerel yönetimler tarafından yapılan spor parklarını en fazla orta ve üzeri yaş grubunda bulunan kadınların kullandığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün spor parklarındaki aktivitelerden önce ısınma çalışması yaptıkları ve çalışmalarını spor malzemesi kullanarak gerçekleştirdikleri, buna karşılık çalışmalarını herhangi bir uzman denetimi olmadan yaptıkları belirlenmiştir. Bunun yanında katılımcıların büyük bir bölümünün hangi kondisyon aletlerinin hangi kas gruplarını çalıştırdığını yeterli düzeyde bilmedikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların spor parklarındaki sorun ve eksiklikler ile ilgili düşünceleri incelendiğinde, spor parkların başlıca sorunlarının kondisyon aleti yetersizliği, dinlenme ve bekleme alanlarının kısıtlılığı, kondisyon aletlerinin üzerinde kullanım şartları ile ilgili bilgilerin yetersiz olması, parkların yakınlarında herhangi bir sağlık problemine yönelik önlem olarak sağlık ocağı, ambulans veya doktor bulunmaması, tesislerin halkın tüm ihtiyaçlarına cevap verememesi gibi sorunlar olduğu bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bu bulgulara göre, yerel yönetimlerin kentsel spor alanları ve parklarına yönelik çalışmalarını yeniden gözden geçirmesi gerektiğini, halkın daha geniş kesiminin parklardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri almaları gerektiğini, bunun yanında parklarda yapılan fiziksel aktivitelerinden halkın en iyi şekilde yararlanmaları için her türlü tedbirin alınması gerektiğini söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

- Aksoy, R., Bakış, M. & Ünveren, M. (2012). *Spor Sosyolojisi*. 1. Baskı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Arslan, C., Gökhan, İ. & Aysan, H.A. (2011). Amatör sporcularda ısınma alışkanlığı ve bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Klinik ve Deneysel Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 181-186.

- Bize, R., Johnson, J. A. & Plotnikoff, R. C. (2007). Physical activity level and health-related quality of life in the general adult population: a systematic review. *Preventive Medicine*, 45(6), 401-415.
- Brown, D. W., Balluz, L. S., Heath, G. W., Moriarty, D. G., Ford, E. S., Giles, W. H. et al. (2003). Associations between recommended levels of physical activity and health-related quality of life findings from the 2001 Behavioral Risk Factor Surveillance System (BRFSS) survey. *Preventive Medicine*, 37(5), 520-528.
- Bulgu, N., Arıtan, C. K. & Aşçı, F. H., (2007). Gündelik Yaşam, Kadın Ve Fiziksel Aktivite. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 167-18,
- Çoban, B. & Devocioğlu, S. (2006). Türkiye'deki belediye başkanlarının spor hizmetlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 49-60.
- Çolak, M. & Çetin, E. (2010). Bayanlara uygulanan farklı ısınma protokollerinin eklem hareket genişliği ve esneklik üzerine etkileri. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 24(1), 1-8.
- Doğu, G., Kardeş, N. T. & Atalı, L. (2013). Büyükşehir belediyesi spor politikalarına yönelik hizmetlerin incelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi örneği). *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 97-111.
- Donnelly, J. E., Jacobsen, D. J., Snyder Heelan, K., Seip, R. & Smith, S. (2000). The effects of 18 months of intermittent vs continuous exercise on aerobic capacity, body weight and composition, and metabolic fitness in previously sedentary, moderately obese females. *International Journal of Obesity & Related Metabolic Disorders*, 24, 566-572.
- Ekinci, H. (2012). Halkın sporla ilgili belediyelerden beklentileri: Gaziantep'te bir uygulama. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(3), 53-77.
- Ertaş, M. (2006). Niğde ilinde yaşam boyu sporunun gelişmesinde kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlara ait spor tesislerinin verimliliği ve niteliği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Gelen, E. (2008). Farklı ısınma protokollerinin sıçrama performansına akut etkileri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(4), 207-212.
- Gül, A. & Küçük, V. (2001). Kentsel açık-yeşil alanlar ve Isparta kenti örneğinde irdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2, 27-48.
- Onsekiz, D. & Emür, S.H. (2008). Kent Parklarında kullanıcı tercihleri ve değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), 69-104.
- Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu, M. F., Demirel, E. T., Ramazanoğlu, M. O. & Altungül, O. (2005). Sporun toplumsal boyutlarının değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 153-157.
- Sivrikaya, Ö. (2000). *Belediyelerin sporla ilgili işlevleri (Düzce Belediyesi örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Şimşek, D., Katırcı, H., Akyıldız, M. & Sevil, G. (2011). Açık alan egzersiz parkları ve kullanıcılarına ilişkin bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 41-48.
- Timur, U.P., Timur, Ö.B., Şahin, C.K., Dağistanlıoğlu, C., Çalt, Ö. & Pektaş, O.S. (2011). Çankırı kenti spor alanlarının yeterliliği üzerine bir araştırma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(1), 81-91.
- Ülkar, B. (2011, Aralık). *Spora katılım öncesi sağlık değerlendirmeleri*. 13. Ulusal Spor Hekimliği Kongresi, Bursa.

- Yazarer, İ., Taşmektepligil, M.Y., Ağaoğlu, Y.S., Ağaoğlu, S.A., Albay, F. & Eker, H. (2004).Yaz spor okullarında basketbol çalışmalarına katılan grupların iki aylık gelişmelerinin fiziksel yönden değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4): 163-170.
- Zengin, E. & Öztaş, C. (2008). Yerel yönetimler ve spor. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 55, 49-78.

EXTENDED ABSTRACT

Preparing facilities for individuals to pursue a happier and more peaceful life for individuals have become main goals of some authorities and institutions nowadays. In order to achieve this goal, creating environments for individuals to be, in nature and environment simultaneously, and have them relaxed and entertained is required. In this framework, preparing areas for individuals to pass their spare times with sports activities can be an interesting subject. Open-air exercise parks that have been increasing in recent years in Turkey have demonstrated the relationship among spare time, entertainment, recreation, and sports activity in an effective way, and this facilitates the formation of activities that are called sportive recreation. However, the present condition of sports parks that are put into service of people by local authorities are not questioned in terms of fulfillment of their aims and consciousness level of people who use them. Aim of this study is to find out problems related to sports parks in Mersin province built by local authorities, and suggest solutions for those problems.

Participants of the study were the people who used the sports parks built by Mersin Metropolitan City Municipality for exercising. Sample group of the study was determined by easily accessible sample method, and was consisted of 166 people. Sample group was determined by accessed participant number without considering any special condition and identifying any independent variables. A questionnaire was used as the data collection tool of the study. There were 6 demographic questions (gender, age, marital status, education level, profession, monthly income) and 22 close-ended questions (yes-no, never-sometimes-every time), totally 28 questions in the questionnaire. 30 participants were applied a pretest twice in 15 days and the problematic questions were revised. During data collection process, the participants who came to sports parks in Mersin to do sports or exercise were initially informed about the study through a face to face meeting and the volunteers were applied the questionnaire. Frequency analyses were used at SPSS 11.0 program to analyze the data of the study.

Results of the study revealed that the users of these parks consisted of women at middle or above-middle age, and as for their professional characteristics, it was found out that housewives were the most frequent job group to use sports parks. The most frequent reason to use sports parks for those women was pursuing a healthy life and weight control. Furthermore, doing sports in open air and their being free of charge were among the main reasons for people to prefer sports parks as well. Most of the participants stated that they were limbering up prior to the sports activities, usually putting on sportswear, however, they were not doing these activities under the supervision of an expert. Moreover, majority of the participants were unaware of the functions of the sports implement sin the parks in terms of muscle groups. Participants stated that the main deficiencies of those parks were limited resting and waiting areas, insufficiency of condition implements, lack of health service, ambulance or doctor in case of an emergency in the neighborhood of parks, insufficient information about how to use the implements, and facilities' not being able to meet the needs of people in various aspects. In the light of the

findings, local authorities were suggested to revise the regulations about the usage and functions of these parks and take necessary precautions to help more people benefit from these facilities in safer conditions.